

Universitätsbibliothek Wuppertal

M. VAL. MARTIALIS

Martialis, Marcus Valerius

AMSTELODAMI, 1628

Liber IV.

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-711](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-711)

Ad cerdone m. 99.

Iraſci noſtro non debes, cerdo, libello;
 Ars tua, non vita eſt carmine læſa meo.
 Innocuos permiſſe ſales. cur ludere nobis
 Non liceat, licuit ſi jugulare tibi ?

Ad Ruſum. 100.

Curſorem ſexta tibi, Ruſe, remiſimus hora,
 Carmina quem madidum boſtra tuliſſe reor;
 Imbribus immodicis cœlum nam forte ruebat.
 Non aliter mitti debuit iſte liber.

M. VAL.

MARTIALIS

Epigrammatum

LIBER. IV.

De natali Cæſaris. 1.

Cæſaris alma dies, & luce ſacratior illa
 Conſcia Diææum quâ tulit Ida Iovem,
 Longa precor, Pyliog; veni numeroſior ævo,
 Semper & hoc vultu, vel meliore, nite.
 Hic colat Albano Tritonida multus in auro,
 Perque manus tantas plurima quercus eat.
 Hic colat ingenti redeuntia ſæcula luſtro,
 Et quæ Romuleus ſacra Terentus habet.
 Magna quidem, Superi, petimus; ſed debita terris;
 Pro tanto quæ ſunt improba vota Deo ?

De Horatio ſpectaculorum die indecenter veſtito. 2.

Speſtabat modo ſolus inter omnis
 Nigris munus Horatius lacernis,
 Cum plebs, & minor ordo, maximusque;
 Sancto cum Duce candidus ſederet.
 Toto nix cecidit repente cœlo :
 Albis ſpeſtat Horatius lacernis.

De nivibus ejusdem diei. 3.

Adspice quam densum tacitarum vellus aquarum
 Desuat in vultus Cæsaris, inque fiaus.
 Indulget tamen ille Iovi, nec vertice moto
 Concretas pigro frigore ridet aquas,
 Sidus Hyperborei solitus lassare Bootæ,
 Et madidis Helicen dissimulare comis.
 Qui ficcis lascivit aquis, & ab æthere ludit,
 Suspicio has pueri Cæsaris esse nives.

In Bassam. 4.

Quod siccae redolet palus lacunæ,
 Crudarum nebulæ quod Albularum,
 Piscinæ vetus aura quod marinæ,
 Quod pressa piger hircus in capella,
 Lassi Bardajci os quod evocati,
 Quod bis murice vellus inquinatum,
 Quod jejunia Sabbatariorum,
 Mœstorum quod anhelitus reorum,
 Quod spurcæ moriens lucerna Ledæ,
 Quod ceromata facie de Sabina,
 Quod vulpis fuga, viperæ cubile,
 Mallem, quam quod oles, olere Bassa.

Ad Fabianum. 5.

Vir bonus & pauper, linguaque & pectore verus,
 Quid tibi vis, urbem qui, Fabiane, petis?
 Qui nec leno potes, nec commissator haberi,
 Nec pavidos tristi voce citare reos.
 Nec potes uxorem cari corrumpere amici:
 Nec potes argentes arrigere ad vetulas.
 Vendere nec vanos circum pallatia fumos:
 Plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphyro.
 Unde miser vives, homo fidus, certus amicus?
 Hoc nihil est. nunquam sic Philomelus eris.

In Malisianum. 6.

Credi virgine castior pudica,
 Et frontis teneræ cupis videri,
 Cum sis improbius, Malisiane,
 Quam qui compositos metro Tibullâ
 In Stellæ recitat domo libellos.

Ad Hyllum. 7.

Cur here quod dederas, hodie puer Hylle negasti?
 Durus tam subito, qui modo mitis eras?
 Sed jam caussaris barbamque, annosque, pilosque:
 O nox quam longa es, quæ facis unâ senem!
 Quid nos derides? here qui puer, Hylle, fuisti,
 Dic nobis, hodie qua ratione vix es?

Ad Euphemum de horis. 8.

Prima salutantes atque altera conterit hora:
 Exercet raticos tertia caussidicos.
 In quintam varios extendit Roma labores;
 Sexta quies lassis, septima finis erit.
 Sufficit in nonam nitidis octava palæstris:
 Imperat excelsos frangere nona toros.
 Hora libellorum decima est, Eupheme, meorum,
 Temperat ambrosias cum tuâ cura dapes:
 Et bonus ætherio laxatur nectare Cæsar,
 Ingentique tenet pocula parca manu.
 Tunc admittite jocos: gressu timet ire licenti
 Ad matutinum nostra Thalia Iovem.

In Fabullam. 9.

Sotæ filia clinici, Fabulla,
 Deserto sequeris Clitum marito,
 Et donas & amas, *ἔχεις ἀσέτως.*

Faustino librum mittit. 10.

Dû novus est, neq; adhuc rafa mihi fronte libel-
 Pagina dum tangi non bene sicca timet, (lus,
 I puer, & caro perfer leve munus amico,
 Qui meruit nugæ primus habere meas.
 Cure, sed instructus; comitetur Punica librum
 Spongia: muneribus convenit illa meis.
 Non possunt nostros multæ, Faustine, lituræ
 Entendare jocos: una litura potest.

In Saturninum. 11.

Dum nimium vano tumefactus nomine gaudes,
 Et Saturninum te miser esse pudet:
 Impia Parrhasia movisti bella sub urfa,
 Qualia qui Phariæ conjugis arma tulit.
 Exciderat ne adeo fatuni tibi nominis hujus,
 Obruit Actiaci quod gravis ira freti?

An tibi promissit Rhenus, quod non dedit illi
 Nilus, & Arctois plus licuisset aquis?
 Ille etiam nostris Antonius occidit armis:
 Qui tibi collatus, perfide, Cæsar erat.

In Thaidem. 12.

Nulli, Thai, negas. sed si te non pudet istud,
 Hoc saltem pudeat, Thai, negare nihil.

*Ad Rufum de nuptiis Pudentis &
 Claudia Peregrina. 13.*

Claudia, Rufe, meo nubit Peregrina Pudenti:
 Macæ esto redis ô Hymenæe tuis.
 Tam bene rara suo miscentur cinnama nardo;
 Massica Theseis tam bene vina favis.
 Nec melius teneris jungatur vitibus ulmi;
 Nec plus lotos aquas, littora myrtus amar.
 Candida perpetuo reside Concordia lecto.
 Tamque pari semper sit Venus æqua jugo.
 Diligat illa senem quondam: sed & ipsa marito,
 Tuac quoque cum fuerit, non videatur anus.

Ad Silium Italicum. 14.

Sili Castalidum decus sororum,
 Qui perjuria barbari furoris
 Ingenti premis ore, perfidosque
 Astus Hannibalis, levesque Pœnos
 Magnis cedere cogis Africanis:
 Paullum seposita severitate,
 Dum blanda vagus alea December
 Incertis sonat hinc & hinc fritillis,
 Et ludit * rota nequiore talo;
 Nostris otia commoda Camœnis.
 Nec torva lege fronte, sed remissa
 Lascivis madidos jocos libellos,
 Sic forsan tener ausus est Carullus
 Magno mittere passerem Maroni.

* poeta

Ad Cæcilianum. 15.

Mille tibi nummos hesternæ nocte roganti
 In sex aut septem, Cæcilianæ, dies;
 Non habeo, dixi: sed tu causatus amici
 Adventum, lanœm paucaque vasa rogas.

Scaltrus

Stultus es ? an stultum me credis, amice ? negavi
Mille tibi nummos, millia quinque dabo ?

In Gallum. 16.

Privignum non esse tuæ te, Galle, novercæ
Rumor erat, conjux dum fuit illa patris.
Non tamen hoc poterat vivo genitore probari.
Iam nusquam pater est, Galle, noverca domi est.
Magnus ab infernis revocetur Tullius umbris,
Et te defendat Regulus ipse licet :
Non potes absolvi : nam quæ non desinit esse
Post patrem, numquam, Galle, noverca fuit.

Ad Paullum. 17.

Facere in Lyciscam, Paulle, me jubes versus,
Quibus illa lectis rubeat, & sit irata.
O Paulle, malus es : irrumare vis solus.

De puero stillicidii glacie jugulato. 18.

Qua vicina pluit Vipfanis porta columnis,
Et madet assiduo lubricus imbre lapis,
In jugulum pueri, qui roscida testa subibat,
Decidit hiberno prægravis unda gelu.
Cumque peregisset miseri crudelia fata,
Tabuit in calido vulnere mucro tener.
Quid non sæva sibi voluit Fortuna licere ?
Aut ubi mors non est, si jugulatis aquæ ?

De endromide. 19.

Hanc tibi Sequanicæ pinguem textricis alumnam,
Quæ Lacedæmonium barbara nomen habet,
Sordida, sed gelido non aspernanda Decembri
Dona, peregrinam mittimus endromida.
Seu lentum ceroma teris, tepidumve trigona,
Sive harpasta manu pulverulenta rapis ;
Plumea seu laxi partiris pondera follis ;
Sive levem cursu vincere quæris Atham :
Ne madidos intret penetrabile frigus in artus,
Neve gravis subita te premat Iris aqua :
Ridebis ventos hoc munere tectus & imbres ;
Nec sic in Tyria sindone tutus eris.

De Cærellia & Gellia ad Collinum. 20.

Dicit se vetulam cum sit Cærellia puppa :
Puppam se dicit Gellia , cum sit anus.
Ferre nec hanc possis, possis, Colline, nec illam :
Altera ridicula est, altera putidula.

De Sello. 21.

Nullos esse deos, inane coelum
Affirmat Selsius, probatque ; quod se
Factum, dum negat hoc, videt beatum.

De Cleopatra. 22.

Primos passa thoros, & adhuc placanda marito,
Merferat in nitidos se Cleopatra lacus ;
Dum fugit amplexus: sed prodidit unda latetem:
Lucebat totis cum tegetetur aquis.
Candida sic puro numerantur lilia vitro :
Sic prohibet tenuis gemma latere rofas.
Insilui, merfusque vadis luctantia carpsi
Bafia, perspicuæ plus vetuistis aquæ.

De Brutiano, Poeta Græco. 23.

Dum tu lenta nimis, diuque quæris,
Quis primus tibi, quisve sit secundus ;
Grajum quisve epigramma comparabit ;
Palmam Callimachus, Thalia, de se
Facundo dedit ipse Brutiano.
Qui si Cecropio satur lepore,
Romanæ sale luserit Minervæ :
Illi me facias, precor, secundum.

De Lycori, ad Fabianum. 24.

Omnes, quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas
Extulit, uxori fiat amica meæ.

De littoribus Altini & Aquileja. 25.

Æmula Bajanis Altini littora villis,
Et Phaethontei conscia silva rogi,
Quæque Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
Nupsit ad Euganeos sola puella lacus,
Et tu Ledæo felix Aquileja Timavo,
Hic ubi septenas Cyllarus hausit aquas,

Vos eritis nostræ portus, requiesque senectæ,
Si juris fuerint otia nostra sui.

Ad Posthumum. 26.

Quod te mane domi toto non vidimus anno,
Vis dicam, quantum, Posthume, perdiderim?
Tricenos, puto, bis; vicanos ter, puro, nummos.
Ignoscas: togulam, Posthume, pluris emo.

Ad Cæsarem. 27.

Sæpe meos laudare soles, Auguste, libellos.
Invidus, ecce, negat: non minus ergo soles.
Quid! quod honorato non sola voce dedisti;
Non alius poterat quæ dare dona mihi.
Ecce iterum nigros corrodit lividus ungues.
Da, Cæsar, tanto tu magis ut doleat.

De Chloe. 28.

Donasti tenero, Chloe, Luperco,
Hispanas, Tyriasque, coccinasque,
Et lotam tepido togam Galeo,
Indos sardonichas, Scythas smaragdos,
Et centum dominos novæ monetæ;
Et quidquid petit usque & usque donas.
Væ glabraria, væ tibi misella:
Nudam te statuet tuus Lupercus.

Ad Pudentem. 29.

Obstat, care Pudens, nostris sua turba libellis:
Lectoremque frequens lassat & implet opus.
Rara juvant. primis sic major gratia pomis:
Hibernæ pretium sic meruere rosæ.
Sic spoliatricem commendat fastus amicam:
Ianua nec juvenem semper aperta tenet.
Sæpius in libro memoratur Persius uno,
Quam levis in tota Marsus Amazonide.
Tu quoque de nostris releges quemcunq; libellis,
Esse puta solum: sic tibi pluris erit.

De piscibus Bajanis. 30.

Bajano procul à lacu monemus
Piscator fuge, ne nocens recedas,
Sacris piscibus hæ natantur undæ,
Qui norunt dominum, manumque lambunt
Illam,

Illam, qua nihil est in orbe majus.
 Quid, quod nomen habent, & ad magistri
 Vocem quisque sui venit citatus.
 Hoc quondam Lybis improbus profundo,
 Dum prædam calamo tremente ducit,
 Raptis luminibus repente cæcus
 Captum non potuit videre piscem :
 Et nunc sacrilegos perosus hamos,
 Bajanos fedet ad lacus rogator.
 At tu, dum potes, innocens recede ;
 Iactis supplicibus cibus in undas,
 Et pisces venerare dedicatos.

Ad Hippodamum. 31.

Quod cupis in nostris dicique legique libellis,
 Et nonnullus honos creditur esse tibi.
 Ne valeam, si non res est gratissima nobis,
 Et volo te chartis inferuisse meis.
 Sed tu nomen habes * averso fonte fororum
 Impositum, mater quod tibi dura dedit.
 Quod nec Melpomene, quod nec Polyhymnia pos-
 sit,
 Nec pia cum Phœbo dicere Calliope.
 Ergo aliquid gratum Musis tibi nomen adopta.
 Non semper belle dicitur Hippodamus.
 * *aversa fronte*

De ape electro inclusa. 32.

Et latet & lucet Phaëthontide condita gutta,
 Vt videatur apis nectare clusa suo :
 Dignum tantorum pretium tulit illa laborum,
 Credibile est ipsam sic voluisse mori.

Ad Sosibianum. 33.

Plena laboratis habeas cum scrinia libris,
 Emitcis quare, Sosibiane, nihil ?
 Edent heredes, inquis, mea carmina. quando ?
 Tempus erat jam te, Sosibiane, legi.

Ad Atta'um. 34.

Sordida cum tibi sit, verum tamen, Attale, dixit,
 Quisquis te niveam dixit habere togam.

De pugna damarum. 35.

Frontibus adversis molles concurrere damas
 Vidimus, & fati sorte jacere pari.
 Spectavere canes prædam, stupuitque superbus
 Venator, cultro nil superesse suo.
 Vnde leves animi tanto caluere furore?
 Sic pugnant tauri, sic cecidere viri.

Ad Olum. 36.

Cana est barba tibi, nigra est coma. tingere bar-
 bam
 Non potes, hæc caussa est, sed potes, Ole, comã,

Ad Afrum. 37.

Centum Coranus, & ducenta Mancinus,
 Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,
 Decies Sabinus, alterumque Serranus.
 Ex insulis, fundisque tricies soldum,
 Ex pecore redeunt ter ducena Parmensi,
 Totis diebus, Afer, hoc mihi narras:
 Et teneo melius ista quam meum nomen:
 Numeres oportet aliquid, ut pati possim:
 Quotidianam refice nauseam nummis.
 Audire gratis, Afer, ista non possum.

Ad Gallam. 38.

Galla nega; satiatur amor, nisi gaudia torquent:
 Sed noli nimium, Galla, negare diu.

Ad Charinum. 39.

Argenti genus omne comparasti,
 Et solus veteres Myronis artes,
 Solus Praxitelis manus, Scopæque,
 Solus Phidiaci toreuma cæli,
 Solus Mentoreos habes labores.
 Nec desunt tibi vera Grantiana,
 Nec quæ Callaïco linuntur auro,
 Nec mensis anaglypta de paternis.
 Argentum tamen inter omne, miror,
 Quare non habeas, Charine, purum.

Ad Posthumum. 40.

Atria Pisonum stabant cum stemmate toto,
 Et docti Senecæ ter numeranda domus.
 Prætuli

92 M. VAL. MARTIALIS
Prætulimus tantis solum te, Posthume, regnis:
Pauper eras, & eques, sed mihi consul eras.
Tecum ter denas numeravi, Posthume, brumas:
Communis nobis lectus & unus erat.
Iam donare potes, iam perdere, plenus honorum,
Largus opum: expecto, Posthume, quid facias.
Nil facis: & seruum est alium mihi quærere regem.
Hoc, Fortuna, placet? Posthumus imposuit.

In male recitantem. 41.

Quid recitaturus circundas vellera collo?
Conveniunt nostris auribus illa magis:

*Ad Flaccum, qualem puerum
velit. 42.*

Si quis forte mihi posset præstare roganti.
Audi, quem puerum, Flacce, rogare velim.
Niliacis primum puer is nascatur in oris:
Nequitas tellus scit dare nulla magis.
Sit nive candidor: namque in Mareotide fusca
Pulchrior est, quanto rarior iste color.
Lumina: sideribus certent, mollesque flagellent
Golla comæ: tortas non amo, Flacce, comas.
Frons brevis, atq; modus breviter sit naribus un-
Præstans rubeant æmula labra rosis. (cis)
Sæpe & nolentem cogat, nolitque volentem:
Liberior domino sæpe sit ille suo.
Et timeat pueros, excludat sæpe puellas.
Vir reliquis, uni sit puer ille mihi
Iam scio, nec fallis: nã me quoq; iudice verum est:
Talis erat, dices, noster Amazonicus.

In Coracinum. 43.

Non dixi, Coracine, te cinædum:
Non sum tam temerarius, nec audax,
Nec mendacia qui loquar libenter.
Si dixi, Coracine, te cinædum,
Iratam mihi Ponticæ lagenam,
Iratum calicem mihi Metili:
Iuro per Syrios tibi tumores,
Iuro per Bercynthios furores.
Quod dixi tamen, hoc leve & pusillum est;
Quod notum est, quod & ipse non negabis:
Dixi te, Coracine, cunnilingum.

De Vesuvio monte. 44.

Hic est pampineis viridis modo Vesuvius umbris:
 Presserat hic madidos nobilis uva lacus.
 Hæc juga quæ Nyfæ colles plus Bacchus amavit:
 Hoc nuper Satyri monte dedere choros.
 Hæc Veneris sedes, Lacedæmone gratior illi:
 Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
 Cuncta jacent flammis, & tristi mersa favilla:
 Nec superi vellent hoc licuisse sibi.

*Votum Parthenii ad Phœbum pro
 Burro. F. 45.*

Hæc tibi pro nato plena dat lætus acerra,
 Phœbe, Palatinus munera Parthenius.
 Ut qui prima novo signat quinquennia lultro,
 Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
 Fac rata vota patris. sic te tua diligat arbor,
 Gaudeat & certa virginitate soror.
 Perpetuo sic flore mices: sic denique non sint
 Tam longæ Bromio, quam tibi, Phœbe, comæ.

De Sabello. 46.

Saturnalia divitem Sabellum
 Fecerunt. merito tumet Sabellus:
 Nec quemquam putat esse, prædicatque
 Inter caustidicos beatiorem.
 Hos fastus, animosque dat Sabello
 Farris semodius, fabæque fræsæ,
 Et thuris, piperisque tres selibræ,
 Et Lucanica ventre cum Falisco,
 Et nigri Syra defruti lagena,
 Et ficus Libyca gelata testa,
 Cum bulbis, cochleisque, caseoque:
 Piceno quoque venit à cliente
 Parcæ cistula non capax olivæ,
 Et crassio figuli polita cœno
 Septenaria synthesis Sagunti,
 Hispanæ luteum rotæ toreuma,
 Et lato variata mappa clavo.
 Saturnalia fructuosiora
 Annis non habuit decem Sabellus.

De Phaethonte encaustico. 47.

Encaustus Phaethon tabula depictus in hac est.
 Quid tibi vis, dipyron qui Phaethonta facis?

In Papilum. 48.

Percidi gaudes; percisus, Papile, ploras:
 Cur quæ vis fieri, Papile, facta doles?
 Pœniter obscœ pruriginis? an magis illud
 Fles, quod percidi, Papile, deseris?

Ad Flaccum. 49.

Nescis, crede mihi, quid sint epigrammata, Flacce,
 Qui tantum lusus illa jocosque putas.
 Ille magis ludit, qui scribit prandia sævi
 Tereos: aut coenam, crude Thyesta, tuam.
 Aut puero liquidas aprantem Dædalon alas,
 Pascensem Siculas aut Polyphemon aves.
 A nostris procul est omnis vesica libellis,
 Musa nec infano syrmate nostra tumet.
 Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant.
 Confiteor: laudant illa, sed ista legunt.

In Thaidem. 50.

Quid me, Thai, senem subinde dicis?
 Nemo est, Thai, senex ad irrumandum.

Ad Cæcilianum. 51.

Cum tibi non essent sex millia, Cæciliane,
 Ingenti † late vectus es hexaphoro: † laxe
 Postquam bis decies tribuit Dea cæca, sinumque
 Ruperunt nummi, factus es, ecce, pedes.
 Quid tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?
 Di reddant sellam, Cæciliane, tibi.

In Hedylum. 52.

Gestari junctis nisi desinis, Hedyle, capris:
 Qui modo ficus eras, jam caprificus eris.

Ad Cosmum. 53.

Hunc, quem sæpe vides inter penetralia nostræ
 Pallados, & templi limina, Cosme, novi,
 Cum

Cum baculo, peraque senem : cui cana, putrisque
 Stat coma, & in pectus fordida barba cadit :
 Cerea quem nudi tegit uxor abolla grabati :
 Cui dat larratos obvia turba cibos :
 Esse putas Cynicum, deceptus imagine falsa.
 Non est hic Cynicus, Cosme: quid ergo? canis.

Ad Colinum. 54.

O cui Tarpejas licuit contingere quercus,
 Et meritas prima cingere fronde comas ;
 Si lapis, utaris totis, Colline, diebus,
 Extremumque tibi semper adesse putes.
 Lanificas nulli tres exorare puellas
 Contigit · observant quem statuere diem.
 Divitior Crispo, Thrasea constantior ipso,
 Lautior & nitido sis Meliore licet,
 Nil adicit penso Lachesis, fufosque sororum
 Explicat, & semper de tribus una fecat.

Ad Lucium. 55.

Luci, gloria temporum tuorum,
 Qui * Gaurum veterem, Tagumque nostrum
 Arpis cedere non finis disertis ; * Grajum
 Argivas generatus inter urbes
 Thebas carmine cantet, aut Mycenas,
 Aut claram Rhodon, aut libidinofæ
 Ledæas Lacedæmonis palestras :
 Nos Celtis genitos & ex Iberis
 Nostræ nomina duriora terræ
 Grato non pudeat referre versu :
 Sævo Bilbilin optimam metallo,
 Quæ vincit Chalybasque, Noricosque :
 Et ferro Plateam suo sonantem,
 Quam fluctu tenni, sed inquieto,
 Armorum Salo temperator ambit :
 Tutelamque, chorosque Rixamarum,
 Et convivia festa Carduarum,
 Et textis Peteron rosis rubentem,
 Atque antiqua patrum theatra Rigas :
 Et certos jaculo levi Silaos :
 Turgentisque lacus, Petusæque,
 Et parvæ vada pura Vetoniæ :
 Et sanctum Baradonis ilicetum,
 Per quod vel piger ambulat viator :
 Et quæ fortibus excolit juveni

Curvæ

Curvæ Manlius arva Marinessæ.
 Hæc tam rustica, delicate lector,
 Rides nomina? rideas licebit.
 Hæc tam rustica malo, quam Butuntos.

In Gargilianum. 56.

Munera quod senibus viddisque ingentia mittis,
 Vis te munificum, Gargiliane, vocem.
 Sordidius nihil est, nihil est te spurcius uno
 Qui potes infidias dona vocare tuas.
 Sic avidis fallax indulget piscibus hamus:
 Callida sic stultas decipit esca feras.
 Quid sit largiri, quid sit donare: docebo,
 Si nescis: dona, Gargiliane, mihi.

*Ad Faustinum, Tiburis otian-
tem. 57.*

Dum nos blanda tenent lascivi stagna Lucrini,
 Et quæ puniceis fontibus antra calent:
 Tu colis Argivi regnum, Faustine, coloni,
 Quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.
 Horrida sed fervent Nemeæi pectora monstri:
 Nec satis est, Bajæ igne calere suo.
 Ergo sacri fontes, & littora grata valere,
 Nympharum pariter, Nereidumque domus,
 Herculeos colles gelida vos vincite bruma
 Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

In Gallam. 58.

In tenebris luges amissum, Galla, maritum?
 Nam plorare pudet te, puto, Galla, virum.

De vipera electro inclusa. 59.

Flentibus Heliadum ramis dum vipera repit,
 Fluxit in obstantem succina gutta feram:
 Quæ dum miratur pingui se rore teneri,
 Concreto riguit vincta repente gelu.
 Ne tibi regali placeas, Cleopatra, sepulcro,
 Vipera si tumulo nobiliore jacer.

De obitu Curiarum. 60.

Ardea solstitio, Castranaque rura petantur,
 Quique Cleonæo sidere fervet ager:
 Cum Tiburtinas damnet Curiatius auras,
 Inter laudatas ad Stryga missus aquas.

Nulla fata loco possis excludere: cum mors
Venerit, in medió Tibure Sardinia est.

In Mancinum. 61.

Donasse amicum tibi ducenta, Mancine,
Nuper superbo lærus ore jactasti.
Quartus dies est, in schola poëtarum
Dum fabulamur, millibus decem dixisti
Entas lacernas munus esse Pompillæ.
Sardonycha verum, lineisque ter cinctum,
Duasque similes fluctibus maris gemmas
Dedisse Bassam, Cæliamque jurasti.
Here de theatro, Pollione cantante,
Cum subito abires, dum fugis, loquebaris;
Hereditatis tibi trecenta venisse,
Et mane centum, & post meridiem centum.
Quid tibi sodales fecimus mali tantum?
Miserere jam crudelis, & sile tandem.
Aut, si tacere lingua non potest ista,
Aliquando narra, quod velimus audire.

De Lycori. 62.

Tibur in Herculeum migravit nigra Lycoris,
Omnia dum fieri candida credit ibi.

De Cærellia. 63.

Dum perit a Baulis mater Cærellia Bajas,
Occidit insani crimine mersa freri.
Gloria quanta perit vobis! hæc monstra Neroni
Nec quondam jussæ præstitieratis aquæ.

De hortis Iulii Martialis. 64.

Iuli jugera pauca Martialis,
Hortis Hesperidum beatiora,
Longo Ianiculi jugo recumbunt.
Lati collibus imminent recessus;
Et planus modico tumore vertex
Coelo perfruitur serenior;
Et curvas nebula tegente valles
Soluta luce nitet peculiari:
Puris leniter admoventur astris
Celsæ culmina delicata villæ;
Hinc septem dominos videre montes,
Et totam licet æstimare Romam:
Albanos quoque Tusculosque colles,
Et quodcumque jacet sub urbe frigus;

Fidenas veteres, brevesque Rubras,
 Et quod virgineo cruore gaudet
 Annæ pomiferum nemus Peraunæ.
 Illic Flaminæ, Salarisæque.
 Gestator patet, effedo tacente,
 Ne blando rota sit molesta somno;
 Quem nec rumpere nauticum celeusme,
 Nec clamor valet helciariorum;
 Cum sit tam prope Mulvius, sacrumque
 Lapsæ per Tiberim volent carinæ.
 Hoc rus, seu potius domus vocanda est,
 Commendat dominus; tuam putabis.
 Tam non invida, tamque liberalis,
 Tam comi patet hospitalitate.
 Credas Alcinoi pios Penares,
 Aut facti modo divitis Molorchî.
 Vos nunc omnia parva qui putatis,
 Centeno gelidum ligone Tibur,
 Vel Præneste domate, pendulamque
 Vni dedite Setiam colono.
 Dum, me iudice, præferantur istis
 Juli jugera pauca Martialis.

De Philanide. 65.

Oculo Philænus semper altero plorat.
 Quo fiat istud quæritis modo? lusca est.

Ad Linum. 66.

Egisti vitam semper, Linæ, municipalem:
 Qua nihil omnino vilius esse potest.
 Idibus, & raris togula est excussa Kalendis.
 Duxit & æstates synthesis una decem.
 Saltus aprum, campus leporem tibi misit inemtum:
 Silva graves turdos exagitata dedit.
 Raptum flumineo venit de gurgite piscis:
 Vina rubens fudit non peregrina cadus.
 Nec tener Argolica missus de gente minister,
 Sed stetit inculti rustica turba foci.
 Villica vel duri compressa est nupta coloni,
 Incaluit quoties saucia vena mero.
 Nec nocuit tectis ignis, nec Sirius agris.
 Nec mersa est pelago, nec fluit ulla ratis.
 Supposita est blando nunquam tibi tessera talor:
 Alea sed parca sola fuere nuces.
 Dic ubi sit decies, mater quod avara reliquit?
 Nusquam est, fecisti rem, Linæ, difficilem.

In Prætorem. 67.

Prætorem pauper centum sestertia Gaurus.
 Orabat cana notus amicitia:
 Dicebarque suis hæc tantum deesse trecentis,
 Vt posset domino placere justus eques.
 Prætor ait: scis me Scorpo, Thalloque daturum:
 Atque utinam centum millia sola darem!
 Ah pudet ingratae, pudet ah male divitis arcæ.
 Quod non vis equiti, vis dare, Prætor, equo?

Ad Sextum. 68.

Invitas centum quadrantibus, & bene cenas.
 Vt cenem invitator, Sexte, an ut invideam?

Ad Papilum. 69.

Tu Setina quidem semper, vel Massica ponis.
 Papile: sed rumor tam bona vina negat.
 Diceris hac factus cælebs quater esse lagena.
 Nec puto, nec credo, Papile; nec sitio.

De Ammiano, ad Maronillum. 70.

Nihil Ammiano præter aridam restem.
 Moriens reliquit ultimis pater ceris.
 Fieri putaret posse quis, Maronille,
 Vt Ammianus mortuum patrem nollet?

Ad Sempronium Rufum. 71.

Quæro diu totam, Semproni Rufe, per urbem;
 Si qua puella neget, nulla puella negat.
 Tanquam fas non sit, tanquam sit turpe negare:
 Tanquam non liceat, nulla puella negat.
 Casta igitur nulla est? castæ sunt mille. quid ergo
 Casta facit? non dat: non tamen illa negat.

Ad Quintum. 72.

Exigis, ut donem nostros tibi, Quinte, libellos.
 Non habeo; sed habet bibliopola Tryphon.
 Æs dabo pro nugis, & emam tua carmina saus?
 Non, inquis, faciam tam faruè: nec ego.

De Vestino. 73.

Cum gravis extremas Vestinus duceret horas,
 Et jam per Stygias esset iturus aquas,
 Ultima

Ultima volentes oravit pensa sorores,
 Ut traherent parva stamina pulla mora :
 Iam sibi defunctus, caris dum vivit amicis,
 Moverunt tetricas tam pia vota deas.
 Tum largas partitus opes, à luce recessit :
 Seque mori post hoc credidit ille senem.

Ad Cæsarem, de damis cum canibus commissis. 74.

Adspicis, imbelles tentent quam fortia damæ
 Prælia? tam timidis quanta sit ira feris?
 In mortem parvis concurrere frontibus audent,
 Vis, Cæsar, damis parcere? mitte canes.

De Nigrina. 75.

O felix animo, felix, Nigrina, marito,
 Atque inter Latias gloria prima nurus.
 Te patrios miscere juvat cum conjuge census,
 Gaudentem socio participique viro.
 Arserit Euadne flammis injecta mariti,
 Nec minor Alcestem fama sub astra ferat.
 Tu melius: certo meruisti pignore vitæ,
 Ut tibi non esset morte probandus amor.

In avarum amicum. 76.

Millia misisti mihi sex bis-sena petenti:
 Ut bis-sena feram, bis duodena petant.

In Zoilum. 77.

Nunquam divitias deos rogavi,
 Contentus modicis, meoque lætus.
 Paupertas, veniam dabis, recede.
 Causa est quæ subiti novique vorî?
 Pendentem volo Zoilum videre.

In Afrum. 78.

Condita cum tibi sit jam sexagesima messis,
 Et facies multo splendeat alba pilo:
 Discurrens tota vagus urbe, nec ulla cathedra est,
 Cui non mane feras irrequietus ave.
 Et sine te nulli fas est prodire tribuno,
 Nec caret officio consul uterque tuo.
 Et sacro decies réperis pallatia clivo,
 Sigerosque meros, Partheniosque sonat,

Hæc faciant sane juvenes; deformius, Afre,
Omnino nihil est ardelione fene.

Ad Maronem. 79.

Hospes eras nostri semper, Maro, Tiburtini.
Hoc emis. imposui: rus tibi vendo tuum.

In Mathonem. 80.

Declamas in febre Mathon: hanc esse phrenesiam

Si nescis, non es sanus, amice Mathon.

Declamas æger, declamas hemitritæus.

Si sudare aliter non potes, est ratio.

Magna tamen res est, erras; cum viscera febris

Exurit, res est magna, tacere, Mathon.

De Fabulla. 81.

Epigramma nostrum cum Fabulla legisset,

Negare nullam quo queror puellarum:

Semel rogata bisque terque neglexit

Preces amantis, jam, Fabulla, permitte:

Negare jussi, pernegare non jussi.

*Ad Rufum, ut Venulejo libros suos
commendet. 82.*

Hos quoque commenda Venulejo, Rufe, libellos,

Imputet & nobis otia parva, roga:

Immemor & paullum curarum, operumque suorū,

Non tetrica nugas, exigat aure meas.

Sed nec post primum legat hæc, summumve trien-

tem;

Sed sua cum medius prælia Bacchus amat.

Si nimis est legisse duos; tibi charta pligetur

Altera: divisum sic breve fiet opus.

In Nævolum. 83.

Securo nihil est te, Nævole, pejus: eodem

Sollicito nihil est, Nævole, te melius.

Securus; nullum resalutas, despicias omnes.

Nec quisquam liber, nec tibi natus homo est.

Sollicitus; donas: dominum regemque salutas:

Invitas: esto, Nævole, sollicitus.

In Thaidem. 84.

Non est in populo, nec urbe tota,
 A se Thaida qui probet futuram;
 Cum multi cupiant, rogentque multi.
 Tam casta est, rogo, Thais? immo fellat.

In Ponticum. 85.

Nos bibimus vitro, tu murrha, Pontice. quare?
 Prodat perspicuus ne duo vina calix.

Mittit librum Apollinari. 86.

Si vis auribus Atticis probari,
 Exhortor, moneoque te, libelle,
 Ut docto placeas Apollinari.
 Nil exactius, eruditiusque est;
 Sed nec candidius, benigniusque.
 Si te pectore, si tenebit ore;
 Nec r'onchos metues maligniorum,
 Nec scombris tunicas dabis molestas.
 Si damnaverit; ad salariorum
 Curras scrinia protinus licebit,
 Inversa pueris arande charta.

Ad Fabullum, de Bassa. 87.

Infantem secum semper tua Bassa, Fabulle,
 Collocat, & lusus deliciasque vocat.
 Et, quod mireris magis, infantaria non est.
 Ergo quid in causa est? pedere Bassa solet.

In dissimulatorem. 88.

Nulla remisisti parvo pro munere dona,
 Et jam Saturni quinque fuere dies.
 Ergo nec argenti sex scriptula Septitiani,
 Missa nec à querulo mappa cliente fuit?
 Antipolitano nec quæ de sanguine thynni
 Testa rubet; nec quæ coctana parva gerit?
 Nec rugosarum vimen breve Picenarum?
 Dicere te posses ut meminisse mei.
 Decipies alios verbis, vultuque benigno:
 Nam mihi jam notus dissimulator eris.

Ad librum. 89.

Ohe, jam satis est, ohe, libelle;
 Iam pervenimus usque ad umbilicos.
 Tu procedere adhuc, & ire quæris;
 Nec summa potes in scheda teneri:
 Sic tanquam tibi res peracta non sit,
 Quæ prima quoque pagina peracta est.
 Iam lector queriturque, deficitque;
 Iam librarius hoc & ipse dicit:
 Ohe, jam satis est, ohe, libelle.

M. V A L.

MARTIALIS

Epigrammatum.

LIBER V.

*Cæsari (Domitiano) librum
 mittit. 1.*

HOc tibi, Palladiæ seu collibus uteris Albæ,
 Cæsar, & hinc Triviam prospicis, inde
 Thetin:

Seu tua veridicæ discunt responsa sorores,
 Plana suburbani qua cubat unda freti:
 Seu placet Æneæ nutrix, seu filia Solis,
 Sive salutiferis candidus Auxur aquis
 Mittimus, & rerum felix turela, salusque,
 Sospite quo gratum credimus esse Iovem.
 Tu tantum accipias; ego te legisse putabo:
 Et tumidus Galla credulitate fruatur.

De eodem. 2.

Matronæ, puerique, virginesque,
 Vobis pagina nostra dedicatur.
 Tu, quem nequitia procacior
 Delectant nimium, salesque nudi,

64

Lascivos